

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(๑)
สารบัญ	(๓)
ตอนที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	
บทที่ ๑ ความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา.....	๑
๑.๑ พระพุทธศาสนาคืออะไร.....	๑
๑.๒ ความเป็นมาของพระพุทธศาสนา.....	๕
๑.๒.๑ การเกิดขึ้นของพระพุทธศาสนา.....	๕
๑.๒.๒ การสังคายนา.....	๖
๑.๒.๒.๑ การสังคายนาในประเทศอินเดีย.....	๘
๑.๒.๒.๒ การสังคายนาในประเทศไทย.....	๑๐
๑.๒.๓ พระไตรปิฎกภาษาไทย.....	๑๑
๑.๒.๓.๑ การแปลและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกภาษาไทย	๑๑
๑.๒.๓.๒ พระไตรปิฎกฉบับคอมพิวเตอร์.....	๑๒
๑.๒.๔ หลักฐานของพระพุทธศาสนา.....	๑๔
• พระไตรปิฎก.....	๑๔
• โครงสร้างของพระไตรปิฎก.....	๑๖
๑.๒.๕ พระพุทธศาสนาในโลก.....	๑๗
๑.๒.๖ ประวัติพระพุทธศาสนาในประเทศไทย.....	๑๙
สรุปเนื้อหาและประเด็นสำคัญในบทที่ ๑.....	๒๘
คำถามบทที่ ๑.....	๒๙
บทที่ ๒ พระพุทธเจ้าสอนอะไร.....	๓๑
๒.๑ พระพุทธเจ้าคือใคร.....	๓๑
• พระพุทธเจ้าเป็นผู้ค้นพบความจริงและทำความจริงนั้นให้	
ปรากฏ.....	๓๖
• พระพุทธเจ้าที่แท้จริงคือพระธรรม.....	๓๗
๒.๒ พระพุทธเจ้าสอนอะไร.....	๓๘
• เนื้อหาสาระระดับแก่นของพระพุทธศาสนา.....	๓๙

	หน้า
• อริยสัจ ๔.....	๓๙
• ไตรลักษณ์.....	๓๙
• อิทัปปัจจยตา.....	๔๑
• กฎแห่งกรรม.....	๔๑
• มัชฌิมาปฏิปทา.....	๔๑
• นิพพาน.....	๔๑
• การไม่ทำบาป การทำกุศล และการทำจิตให้บริสุทธิ์.....	๔๒
• ความไม่ประมาท.....	๔๒
• ลักษณะของพระธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา.....	๔๕
สรุปเนื้อหาและประเด็นสำคัญในบทที่ ๒.....	๔๖
คำถามบทที่ ๒.....	๔๘
ตอนที่ ๒ คำสอนด้านต่าง ๆ ในพระพุทธศาสนา	
บทที่ ๓ พระพุทธศาสนากับคำสอนทางด้านศีลธรรม.....	๕๓
๓.๑ ความสำคัญของศีลธรรม.....	๕๓
๓.๒ หลักศีลธรรมในพระพุทธศาสนา.....	๕๔
๓.๓ กฎแห่งกรรมเป็นกฎแห่งศีลธรรม.....	๕๗
๓.๔ การสอนศีลธรรมโดยใช้เรื่องกฎแห่งกรรม.....	๖๒
๓.๔.๑ กรรมและการให้ผลของกรรม.....	๖๒
๓.๔.๑.๑ ความหมายของกรรม.....	๖๓
๓.๔.๑.๒ ประเภทของกรรม.....	๖๔
๓.๔.๑.๓ การให้ผลของกรรม.....	๖๖
๓.๔.๑.๓.๑ ผลชั้นในของกรรม.....	๗๑
๓.๔.๑.๓.๒ ผลชั้นนอกของกรรม.....	๗๑
๓.๕ ศีลธรรมคือหลักคุ้มครองชีวิตในโลกนี้และหลักประกันชีวิต	
ในโลกหน้า.....	๗๓
สรุปเนื้อหาและประเด็นสำคัญในบทที่ ๓.....	๘๐
คำถามบทที่ ๓.....	๘๒
บทที่ ๔ พระพุทธศาสนากับคำสอนทางด้านเศรษฐกิจ.....	๘๕
๔.๑ หลักเศรษฐกิจแนวพุทธ.....	๘๕

๔.๑.๑	หลักเศรษฐกิจทางวัตถุ (เศรษฐกิจทรัพย์).....	๘๕
๔.๑.๒	หลักเศรษฐกิจทางจิตใจ (อริยทรัพย์).....	๘๖
๔.๒	พระพุทธศาสนากับปัจจัยในการดำรงชีวิต.....	๘๗
	• หลักการใช้ปัจจัยในความหมายของปัจจัย.....	๘๗
	• หลักความพอประมาณ.....	๘๘
๔.๓	พระพุทธศาสนากับคำสอนทางด้านเศรษฐกิจ.....	๘๘
	๔.๓.๑ หลักการสร้างฐานะทางเศรษฐกิจ.....	๘๙
	๔.๓.๒ หลักการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ.....	๙๓
	๔.๓.๓ พระพุทธศาสนากับหลักการใช้เศรษฐกิจ.....	๙๖
	๔.๓.๔ เป้าหมายในชีวิตคือการมีโภคทรัพย์และอริยทรัพย์.....	๙๘
๔.๔	คำสอนเรื่อง "สันโดษ" เป็นอุปสรรคกับการพัฒนาเศรษฐกิจ หรือไม่?.....	๙๙
	• ความหมายของสันโดษ.....	๑๐๐
	• สันโดษ ๓.....	๑๐๐
	สรุปเนื้อหาและประเด็นสำคัญในบทที่ ๔.....	๑๐๒
	คำถามบทที่ ๔.....	๑๐๕
บทที่ ๕	พระพุทธศาสนากับคำสอนทางด้านสังคม.....	๑๐๗
	๕.๑ พระพุทธศาสนากับสังคม.....	๑๐๗
	๕.๒ พระพุทธศาสนากับคำอธิบายเรื่องการเกิดขึ้นของสังคม.....	๑๐๗
	๕.๓ ครอบครัวและคำสอนเรื่องชีวิตครอบครัว.....	๑๑๐
	๕.๓.๑ ความสำคัญของคนในครอบครัวและหน้าที่ที่พึงปฏิบัติ ต่อกัน.....	๑๑๐
	• บิดามารดา.....	๑๑๐
	• บุตร.....	๑๑๑
	• สามีภรรยา.....	๑๑๒
	๕.๓.๒ คำสอนเพื่อชีวิตครอบครัวที่ดีงาม.....	๑๑๓
	• ฆนัญชโยวาท ๑๐.....	๑๑๔
	• สมชีวิธรรม ๔.....	๑๑๖
	• ครอบครัวที่ดีเป็นครอบครัวที่สามีภรรยามีคุณธรรม.....	๑๑๖

	หน้า
๕.๔ เหตุมูลฐานของการรวมกลุ่มทางสังคม.....	๑๑๗
๕.๕ คำสอนเพื่อการอยู่ร่วมกันที่ดีในสังคม.....	๑๑๘
• สังคหวัตถุ ๔.....	๑๑๘
• สาราณียธรรม ๖.....	๑๑๘
๕.๖ ธรรมที่คุ้มครองสังคมมนุษย์.....	๑๒๐
• หิริ โอตตปปะ.....	๑๒๐
๕.๗ พระพุทธศาสนากับการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน.....	๑๒๒
สรุปเนื้อหาและประเด็นสำคัญในบทที่ ๕.....	๑๓๑
คำถามบทที่ ๕.....	๑๓๓
บทที่ ๖ พระพุทธศาสนากับคำสอนทางด้านการปกครอง.....	๑๓๕
๖.๑ พระพุทธเจ้ากับการปกครอง.....	๑๓๕
๖.๒ พระพุทธศาสนากับความเป็นมาของตำแหน่งทางการปกครอง...	๑๓๖
๖.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างนักปกครองกับมหาชน.....	๑๓๗
๖.๔ พระพุทธศาสนากับหลักอภิปไตย.....	๑๓๘
๖.๕ พระพุทธศาสนากับหลักธรรมด้านการปกครอง.....	๑๓๘
๖.๕.๑ ทศพิธราชธรรม ๑๐.....	๑๔๐
๖.๕.๒ จักรวรรดิวัตร ๑๒.....	๑๔๓
๖.๕.๓ อปริหานิยธรรม ๗.....	๑๔๕
๖.๖ ความสำคัญของสภา.....	๑๔๗
๖.๗ คุณธรรมสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปกครอง.....	๑๔๘
๖.๗.๑ เสนาบดี.....	๑๔๘
๖.๗.๒ ตุลาการ.....	๑๕๐
๖.๗.๓ ข้าราชการ.....	๑๕๑
๖.๗.๔ คุณธรรมของหัวหน้า.....	๑๕๔
๖.๗.๕ คุณธรรมของผู้ปกครองหมู่คณะ.....	๑๕๔
สรุปเนื้อหาและประเด็นสำคัญในบทที่ ๖.....	๑๕๖
คำถามบทที่ ๖.....	๑๕๗
บทที่ ๗ พระพุทธศาสนากับคำสอนทางด้านการศึกษา.....	๑๕๘
๗.๑ ความหมายของการศึกษา.....	๑๕๘

	หน้า
๗.๒ พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญกับความรู้.....	๑๖๐
๗.๓ การศึกษาตามแนวทางของพระพุทธศาสนา.....	๑๖๑
๗.๓.๑ ปรีชาปฏิบัติ ปฏิภาณ.....	๑๖๑
๗.๓.๒ ศีล สมาธิ ปัญญา.....	๑๖๒
๗.๔ หลักธรรมคำสอนในด้านการศึกษา.....	๑๖๒
๗.๔.๑ กระบวนการเรียน.....	๑๖๓
๗.๔.๑.๑ วิธีการเรียน.....	๑๖๓
๗.๔.๑.๒ องค์ประกอบของผู้เรียนได้เร็ว.....	๑๖๔
๗.๔.๑.๓ อุปสรรคของการศึกษา.....	๑๖๕
๗.๔.๒ กระบวนการสอน.....	๑๖๕
๗.๔.๒.๑ ผู้สอน.....	๑๖๕
ก. คุณสมบัติทางด้านปัญญา.....	๑๖๖
ข. คุณสมบัติทางด้านคุณธรรม ความดีงาม.....	๑๖๗
๗.๔.๒.๒ วิธีการสอน.....	๑๗๐
• หลักการสอนทั่วไป.....	๑๗๐
• การพิจารณาผู้เรียน.....	๑๗๑
• วิธีการสอนเนื้อหา.....	๑๗๒
• เทคนิควิธีการสอน.....	๑๗๖
๗.๕ บัณฑิตตามทรรคนะของพระพุทธศาสนา.....	๑๗๐
สรุปเนื้อหาและประเด็นสำคัญบทที่ ๗.....	๑๗๒
คำถามบทที่ ๗.....	๑๗๖
ตอนที่ ๓ ความเจริญและความเสื่อมของบุคคลและของพระศาสนา	
บทที่ ๘ ความเจริญและความเสื่อมของบุคคลและของพระศาสนา.....	๒๐๑
๘.๑ เหตุแห่งความเจริญและความเสื่อมของบุคคลโดยทั่วไป.....	๒๐๑
๘.๑.๑ เหตุแห่งความเจริญของบุคคลโดยทั่วไป.....	๒๐๒
๘.๑.๑.๑ มงคลสูตร.....	๒๐๒
๘.๑.๑.๒ การไหว้ทิศ ๖.....	๒๒๓
๘.๑.๑.๓ ธรรมที่เป็นไปเพื่อความเจริญ.....	๒๒๖
๘.๑.๒ เหตุแห่งความเสื่อมของบุคคลโดยทั่วไป.....	๒๒๗

	หน้า
๙.๓ การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาชีวิต.....	๒๖๑
๙.๓.๑ ไตรสิกขา.....	๒๖๑
๙.๓.๑.๑ ศิล.....	๒๖๒
๙.๓.๑.๒ สมาธิ.....	๒๖๓
๙.๓.๑.๓ ปัญญา.....	๒๖๔
๙.๔ การปฏิบัติเพื่อสร้างบุญบารมี.....	๒๖๕
• ความหมายของบุญและบารมี.....	๒๖๖
• มรรควิธีในการทำบุญ.....	๒๖๗
๙.๔.๑ ทาน ศิล ภาวนา.....	๒๖๘
๙.๔.๑.๑ การทำทาน.....	๒๖๘
๙.๔.๑.๒ การรักษาศีล.....	๒๗๔
๙.๔.๑.๓ การภาวนา.....	๒๗๗
• ความหมายของการภาวนา.....	๒๗๗
• การภาวนา ๒ ชนิด.....	๒๗๗
• สมถวิปัสสนา.....	๒๗๗
• วิปัสสนาภาวนา.....	๒๗๗
๙.๔.๑.๓.๑ สมถภาวนา.....	๒๗๗
• ความหมายของสมาธิ.....	๒๗๘
• ระดับของสมาธิ.....	๒๗๘
• ลักษณะของจิตที่เป็นสมาธิ.....	๒๗๘
• ประโยชน์ของสมาธิ.....	๒๗๘
• วิธีเจริญสมาธิอย่างเป็นแบบแผน.....	๒๘๔
• วิธีเจริญอานาปานสติ.....	๒๘๗
• ผลสำเร็จของสมาธิ.....	๒๘๘
• การสวดมนต์.....	๒๙๐
• ความเป็นมาของการสวดมนต์.....	๒๙๑
• เราสวดมนต์เพื่ออะไร.....	๒๙๑
• อานิสงส์ของการสวดมนต์.....	๒๙๔

	หน้า
• การแผ่เมตตา.....	๒๙๕
• อานิสงส์ของการแผ่เมตตา....	๒๙๕
๙.๔.๑.๓.๒ วิปัสสนาภาวนา.....	๒๙๖
• ความหมายของวิปัสสนา.....	๒๙๖
• วิปัสสนาภาวนาต่างจากสมถ ภาวนา.....	๒๙๖
• องค์ประกอบของการเจริญ วิปัสสนาภาวนา.....	๒๙๘
• การเจริญวิปัสสนา.....	๒๙๙
• สติปัฏฐาน.....	๒๙๙
• ความสำคัญของสติปัฏฐาน...	๒๙๙
• วิธีเจริญสติปัฏฐาน.....	๒๙๙
• หลักของวิปัสสนาภาวนา.....	๓๐๒
• วิธีการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา	๓๐๔
• อานิสงส์หรือผลของการเจริญ วิปัสสนาภาวนา.....	๓๑๕

สรุปเนื้อหาและประเด็นสำคัญในบทที่ ๙..... ๓๑๘

คำถามบทที่ ๙..... ๓๒๖

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

บทสวดมนต์..... ๓๓๕

• คำบูชาพระรัตนตรัย..... ๓๓๕

• บทสวดพุทธานุสสติ..... ๓๓๖

• บทสวดธัมมานุสสติ..... ๓๓๖

• บทสวดสังฆานุสสติ..... ๓๓๗

• รัตนสูตร..... ๓๓๘

• กรณียเมตตปริตร หรือ กรณียเมตตสูตร..... ๓๔๕

• โพนธังคปริตร..... ๓๔๘

• คาถาชินบัญชร..... ๓๕๐

	หน้า
• คาถาแม่เมตตา.....	๓๕๔
• คาถาแม่ส่วนกุศล.....	๓๕๕
• กรวดน้ำให้เจ้ากรรมนายเวร.....	๓๕๕
• บทพิจารณาสังขาร.....	๓๕๖
อานิสงส์กถา.....	๓๕๘
• การทำบุญด้วยร่ม.....	๓๕๘
• การทำบุญด้วยผ้า.....	๓๕๘
• การถวายบาตรพระ.....	๓๕๘
• การถวายมิตโกน.....	๓๕๘
• การถวายผ้าอังสะ.....	๓๕๙
• การถวายประคดเอว.....	๓๕๙
• การถวายเชิงรองบาตร.....	๓๕๙
• การถวายภาชนะและเครื่องบริโภค.....	๓๕๙
• การถวายเกสัช.....	๓๕๙
• การถวายรองเท้า.....	๓๕๙
• การถวายตะเกียงตั้ง.....	๓๕๙
• การถวายผ้าเช็ดสิ่งสกปรก.....	๓๕๙
• การถวายมิตและกรรไกร.....	๓๕๙
• การถวายตั้ง.....	๓๕๙
• การถวายที่นอน.....	๓๕๙
• การถวายข้าวและน้ำ.....	๓๖๐
• การถวายรูป.....	๓๖๐